

Handläggare: Marie Broberg
Telefon: 08 508 14 050

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förändring av fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamhet - remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Leif Sjöholm
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår en förändring av fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamheten, vilken innebär att mängden parkyta ska ges större betydelse för utfallet och därmed medelstillsdelningen. Den nya modellen bidrar till en omfördelning från Söderort till Västerort samt att nästan alla stadsdelsnämnder får mer i tilldelning jämfört med idag. Dessutom föreslår stadsledningskontoret att till 2013 öka budgeten för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet med 17,6 mnkr. Förvaltningen ser positivt på förslaget i sin helhet, och anser att det är bra att parkytan får större vikt jämfört mot tidigare modell. Befolkningen har emellertid fortfarande en stor vikt, och särskilt nattbefolkningen ges i den nya modellen väldigt stor betydelse då den räknas in två gånger. Förvaltningen lämnar också synpunkter på att den för rekreation och biologisk mångfald viktiga bostadsnära skogen, naturmarken, inte ges större utrymme i modellen och ställer sig undrande till hur modellen ska kunna ta hänsyn till att vissa parker utsätts för mycket högt slitage, t ex i samband med evenemang i Globenområdet och den nya arenan.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av staben i samarbete med ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Stadsledningskontoret har skickat en remiss med förslag på en justering av fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamhet som börjar gälla från och med budget 2013. I budgeten för Stockholms stad 2012 har kommunstyrelsen erhållit uppdraget att följa upp och eventuellt justera fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamhet. Stadsledningskontoret har ansvarat för uppföljningen som genomförts i samarbete med Sweco Eurofutures och tillsammans med en arbetsgrupp med representanter från Farstas, Hässelby-Vällingbys och Norrmalms stadsdelsförvaltningar. Remissen ska vara besvarad senast 29 augusti.

Remissen i korthet

Nuvarande modell

Driftsbudgeten för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet fördelas sedan 2008 enligt en fördelningsnyckel som ger en andel av en total. Nyckeln räknar fram andelar som omvandlas till kostnadsandelar. Nyckeln är uppbyggd av två block; Grönområdesskötsel och Övrig stadsmiljö.

I blocket ***Grönområdesskötsel*** tas hänsyn till slitage och nedskräpning genom att en justering görs för dag- och nattbefolkning. Faktorn slitage och nedskräpning motsvarar antalet människor per kvm parkyta. Denna faktor vägs sedan ihop med den faktiska parkytan, vilket gör att stadsdelsområdets parkyta knappt får någon betydelse för utfallet eftersom det då blir folkmängdens storlek som avgör tilldelningen av medel – inte storleken på parkytan. 25 % av dagbefolkningen inkluderas i modellen som påverkar slitage/nedskräpning.

I blocket ***Övrig stadsmiljö*** tas hänsyn till stadsdelsnämndernas uppgift att medverka i stadsplaneringen som remissorgan och därmed ingår också antalet lägenheter i godkända eller antagna detaljplaner. I nyckeln tas folkmängden dividerat med summan av park och naturmark. Det innebär att en större parkyta inneburit en lägre budgetandel medan en större folkmängd inneburit en högre budgetandel. I modellen tas dessutom medianen av detaljplanerna under fem år, vilket resulterat i att ett stadsdelsområde fått värdet noll trots att det byggts många lägenheter ett specifikt år. Medianen har därför varierat kraftigt mellan åren och inte gett en rättvis bild av det faktiska detaljplanarbetet.

Swecos bedömning att därför att modellen inte är rättvisande eftersom:

- parkslitaget har orimligt stor vikt och att parkytan har för lite betydelse för utfallet i modellen för grönområdesskötsel
- parkytan har en negativ effekt på utfallet i modellen för övrig stadsmiljö, eftersom folkmängden tas i relation till skötseln
- det i huvudsak är folkmängden som avgör utfallet i stadsmiljönyckeln
- detaljplanerna gör modellen instabil då den orsakar stora svängningar

Förslag på ny modell

En ny modell för fördelningsnyckel föreslås resultera i att parkytan ska ges större betydelse för utfallet. Den föreslår fortfarande vara uppbyggd kring två block; Grönområdesskötsel och Övrig stadsmiljö.

Grönområdesskötsel delas in i basskötsel som viktas efter parkyta och naturmark på samma sätt som tidigare (skötsel för park antas kosta 10 gånger mer än naturmark) samt i slitage/nedskräpning som mäts med antalet boende och antalet besökare i stadsdelsområdet. De boende motsvarar antalet folkbokförda i stadsdelsområdet medan besökare mäts med dagbefolkningen. Besökare till stadsdelsområdet antas stå för lika stor andel av slitaget/nedskräpning som de boende (100 %). Grönområdesskötseln antas stå för 85 % av stadsmiljöverksamheten.

Övrig stadsmiljö mäts med stadsdelsområdets befolkningsstorlek. Antalet lägenheter i detaljplaner tas bort för att göra modellen mer stabil.

Den nya nyckeln tar i högre grad än idag hänsyn till den faktiska parkytan och ska resultera i att minska skillnaderna i tilldelning mellan stadsdelsnämnderna. Vissa stadsdelsområden får därmed ett högt utfall på grund av mycket basskötsel (stor skötselyta), medan andra stadsdelsområden får ett högt utfall på grund av mycket slitage (stor folkmängd).

I förslaget till ny modell har det inte varit möjligt att särbehandla olika skötselytor och funktioner i stadsmiljön, t ex ytor som har utökad skötsel, plaskdammar, strandbad etc.

Stadsledningskontoret föreslår dessutom att till 2013 öka budgeten för stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet med 17,6 mnkr, vilket skulle motsvara stadsdelsnämndernas kostnader bättre. Den nya modellen gör att det sker en omfördelning från Söderort till Västerort. Effekterna av den nya nyckeln, tillsammans med medelsförstärkningen om 17,6 mnkr är att samtliga

stadsdelsnämnder, förutom Norrmalm, Skarpnäck och Hägersten-Liljeholmen, får mer i tilldelning jämfört med idag.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på förslaget i sin helhet, och anser att det är bra att parkytan får större vikt jämfört mot tidigare modell. Befolkningen har emellertid fortfarande en stor vikt (totalt 57,5 %), och särskilt nattbefolkningen ges i den nya modellen väldigt stor betydelse då den räknas in två gånger (totalt 36,25 %).

Förvaltningen ställer sig dock frågande till hur besökare (alltså inte dagbefolkning enligt statistisk definition) räknas in i modellen. Dagbefolkningen visar arbetsställets geografiska belägenhet vilket indikerar hur många som befinner sig i området dagtid men säger inget om hur många som besöker till exempel ett kultur- eller idrottsevenemang. Till exempel kommer den nya arenan, Tele2 Arena, tillsammans med planeringen för övriga Globenområdet att utvecklas till ett av Stockholms stora nöjes-, kultur- och idrottscentrum. I samband med att den nya arenan färdigställs och tas i bruk, med möjlighet att ta emot mellan 30 000 till 40 000 besökare per tillfälle, kommer ytterligare ett stort antal besökare att använda parker i närheten av evenemangsområdet. Redan idag märker förvaltningen av en omfattande nedskräpning och slitage i närliggande parker i samband med evenemang, vilket i sin tur påverkar kostnaderna för drift och underhåll.

Förvaltningen ser också problem med att modellen inte kan ta hänsyn till olika skötselytor. Det kan det riskera att utformningen av nya parkytor i samband med exploatering kommer att hålla en mycket praktisk standardnivå för att drift och underhåll ska kunna säkerställas inom budget. Önskemål och initiativ från medborgare blir då svåra att tillmötesgå.

Bedömningen att naturmark har en mycket lägre kostnad än parkmark kan påverka möjligheten att hålla en god skötselnivå i välbesökta naturområden som är viktiga för rekreation och biologisk mångfald. I Enskede-Årsta-Vantör finns en stor mängd naturmark, och även stora ytor med mark som inte är detaljplanelagd. Dessa områden utgör bostadsnära skog som har stor betydelse för de boende i området, i synnerhet när stadsdelsområdet successivt förtätas. De används flitigt och det finns dessutom vissa anläggningar i naturmarkerna, såsom fornminnen, som kräver skötsel och underhåll.

Förvaltningen upplever också ett ökat behov av skötsel i vissa naturområden. Detta gäller till exempel Årstaskogen som utreds för naturreservat och som på sikt

kommer att ha fler besökare och som kommer att utgöra utflyktsmål för skolor och förskolor i ökad omfattning. Skötselplaner som tas fram i och med naturreservatsbildande förutsätter också att drift och underhåll håller en tillfredsställande nivå.

Det är bra att den instabilitet som detaljplaneunderlaget utgör justeras. Förvaltningen ser emellertid att stadsdelsförvaltningarnas samhällsplanerarfunktion och stadsmiljöverksamhetens resurskrävande samverkansarbete med andra förvaltningar i samband med ny bebyggelse inte alls ges utrymme i den föreslagna modellen, utan att den endast tar hänsyn till drift och underhåll av parkerna. Modellen tar visserligen i blocket **Övrig stadsmiljö** hänsyn till befolkningsmängden, men när befolkningsmängden ökar i och med att nya bostäder byggs har planeringsarbetet redan genomförts. Ett stort antal program- och detaljplanarbeten ställer snarare krav på stadsmiljöverksamheten under planeringsstadiet – alltså innan bostäderna är inflyttningsklara och det skett en befolkningsökning.

Slutligen anser förvaltningen att trafikkontorets landskapsarkitekter och stadsträdgårdsmästare bör ha ingått i arbetsgruppen, då de utgör viktiga samarbetspartners till stadsdelsförvaltningarna när det gäller utveckling och förvaltning av stadens parker och naturområden.

Bilaga

Remiss om förändring av fördelningsnyckeln för stadsmiljöverksamhet, 2012-06-29, dnr 336-908-2012.